

มาตรการป้องกันการรับสินบนและไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

สำนักอำนวยการ ฝ่ายการคลัง (งานพัสดุ)
สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

**มาตรการป้องกันการรับสินบนและไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)**

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยการทุจริตการรับสินบน หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นรูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องกับจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดความเสียหายต่อการบริหารงาน และภาพลักษณ์ขององค์กร

การรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 103 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินได้เมื่อการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นได้มีกฎหมายหรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับได้ และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการรับทรัพย์สินในกรณีนี้อาจจะเรียกว่า “สินน้ำใจ” ดังนั้นการรับสินน้ำใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลย หรือไม่สามารถแยกแยะได้ว่าการรับทรัพย์สินนั้น เป็นเรื่องสินน้ำใจหรือสินบนแล้วจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นปฏิบัติผิดกฎหมายและมีโทษต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับทรัพย์สินนั้นด้วย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถแยกแยะหรือจำแนกในเรื่องหลักเกณฑ์ของการรับทรัพย์สินได้แล้ว ก็จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดประมวลจริยธรรม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนโยบายของรัฐบาล มุ่งส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และมีเจตนารมณ์ในการดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงได้จัดทำมาตรการ ป้องกันการรับสินบนและไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ถูกต้อง

2. คำนิยาม

2.1 สิบบน หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ให้แก่บุคคลเพื่อให้ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามที่ผู้จ่ายสิบบนต้องการ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบ

2.2 ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญอันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

2.3 ประโยชน์อื่นใด หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันที่สามารถตีราคาเป็นเงินหรืออาจไม่สามารถตีราคาได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้และ/หรือได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ และผลประโยชน์จากการจ้างงานในหน้าที่

2.4 ทุจริต หมายถึง การแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบ เพื่อประโยชน์ต่อ ตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการให้หรือการรับสินบนทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

2.5 การปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติงานใด ๆ ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่ง หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่

3. แนวปฏิบัติในการป้องกันการรับสินบนและไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

3.1 บุคลากรของ พกฉ. ทุกระดับต้องปฏิบัติตามมาตรการนี้ โดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดในทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

3.2 ห้ามมิให้ บุคลากรของ พกฉ. ทุกระดับเรียกร้องหรือขอรับผลประโยชน์ส่วนตัว หรือประโยชน์ของบุคคลอื่น

3.3 ให้บุคลากรของ พกฉ. ทุกระดับปฏิบัติงานในหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดหรือประกาศ ของทางสำนักงาน และระบบการควบคุมภายในที่สำนักงานกำหนดอย่างเคร่งครัด

3.4 ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นมีหน้าที่ในการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ให้มีช่องทางในการเรียกรับสินบน

3.5 บุคลากร พกณ. จะต้องไม่เสนอว่าจะทำให้ สัญญาว่าจะทำให้ หรือรับสินบน หรือผลประโยชน์อื่นใด จากเจ้าหน้าที่ภาคเอกชนหรือบุคคลอื่นใด โดยมีจุดประสงค์เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่และกฎหมาย จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวมและทำให้ประโยชน์หลักของสำนักงานต้องสูญเสียไป

3.6 บุคลากร พกณ. ต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยต่อการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนในทุกรูปแบบ เมื่อผู้ใดพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นความผิดดังกล่าว จะต้องรายงานผู้บังคับบัญชาหรือตามช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆ

3.7 การรับเงินบริจาคหรือเงินสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็เงิน วัตถุหรือทรัพย์สิน แก่กิจกรรมหรือโครงการใด จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศของสำนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการสนับสนุนกิจกรรมของสำนักงาน และให้มีใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับเงินประกอบรายงานด้วยทุกครั้ง

3.8 สนับสนุนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ เห็นความสำคัญและมีจิตสำนึก ในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชั่น รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริต คอร์รัปชั่น การให้หรือรับสินบน ในทุกรูปแบบ

3.9 บุคลากรของ พกณ. พึงหลีกเลี่ยงการรับของขวัญ ของกำนัล ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน จากองค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน เว้นแต่ในเทศกาลหรือประเพณี นิยม แต่ต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000.- บาท ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544 ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องรับของขวัญหรือทรัพย์สินอื่นใดที่มีค่าสูงกว่า 3,000.- บาท ให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อดำเนินการตามความเหมาะสม

3.10 ผู้ที่มีหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง หากได้รับส่วนลดหรือของแถม ต้องให้ได้รับส่วนลดหรือส่วนแถมเป็นราคาสุทธิ และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากคู่สัญญาที่ทำการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงการรับสินบนทุกกรณี และการดำเนินการต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส ซื่อสัตย์ ตรวจสอบได้ และอยู่ภายใต้กฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางการปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ดังต่อไปนี้

- ยึดถือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเคร่งครัด
- วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพัสดุ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกและความโปร่งใส สามารถให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบได้
- คำนึงถึงประโยชน์ของสำนักงานเป็นหลักโดยมุ่งเน้นความถูกต้องและสมเหตุสมผล
- ดำเนินการให้มีการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงานอย่างประหยัดคุ้มค่า และเกิด

ประโยชน์สูงสุด

- ไม่เรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม จากผู้ขายหรือผู้รับจ้าง
- ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่

- ไม่ให้ข้อมูลภายในที่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือพวกพ้องของตน
- ปฏิบัติต่อผู้ขาย ผู้รับจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีนิติสัมพันธ์กับทางสำนักงานเกี่ยวกับการพัสดุ และผู้ร้องเรียนหรือร้องทุกข์ด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม
- เจ้าหน้าที่หรือหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ควรควบคุม ตรวจสอบ และดูแล กำชับให้บุคลากรของ พกฉ. ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

4. ปัจจัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดการรับสินบน

- 4.1 เจ้าหน้าที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม
- 4.2 ระบบงานเปิดช่องให้มีการทุจริต
- 4.3 การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ และความตรงไปตรงมา
- 4.4 เจ้าหน้าที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ

5. กลไกการส่งเสริมการปฏิบัติเพื่อป้องกันการรับสินบน

5.1 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม หรือความแตกต่างระหว่างสินน้ำใจและสินบนได้ รวมถึง การแจ้งเตือนในกรณีที่น่าจะเกิดความสุ่มเสี่ยงต่อการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไป ตามกฎ ระเบียบ อาทิ ช่วงเทศกาลปีใหม่ เป็นต้น

5.2 สนับสนุนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน การให้หรือรับสินบน ในทุกรูปแบบ

5.3 กำกับ ดูแล การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสังกัด เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด

5.4 ตรวจสอบการดำเนินการและประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ พกฉ. รับทราบถึงความผิดและบทกำหนดโทษกรณีการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสต่างๆ

5.5 ให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นใดที่แจ้งเบาะแสหรือหลักฐานเรื่อง การทุจริตคอร์รัปชัน การรับ หรือการให้สินบนในทุกรูปแบบ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิเสธต่อการกระทำโดยใช้ มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ตามที่ กำหนดไว้ในกระบวนการจัดการข้อร้องเรียน

6. การกำกับ ติดตาม และสอบทาน

6.1 สำนักงาน ต้องสอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย และสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

6.2 สำนักงาน ต้องจัดทำข้อมูลสถิติการร้องเรียน การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข แล้วรายงานให้อำนาจการ พกฉ. ทราบ